

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein de Vaart IV/VI Almere**

2 april 2001

1146-27

ISBN 90-421-0807-x
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

2

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad Almere
Postbus 200
1300 AE ALMERE

uw kenmerk
MIL/ES\01047

uw brief
25 januari 2001

ons kenmerk
1146-28/Lv/eh

onderwerp
Advies voor richtlijnen m.e.r. Bedrijven-
terrein De Vaart IV/VI Almere

doorkiesnummer
(030) 234 76 26

Utrecht,
2 april 2001

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Bedrijventerrein De Vaart IV/VI te Almere. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. ir. J.J.T.M. Geerards
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein De Vaart IV/VI Almere

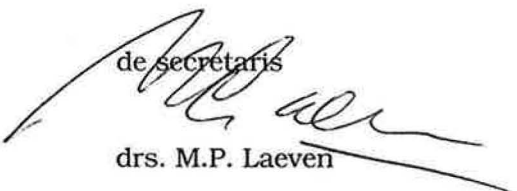
**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein De Vaart IV/VI te Almere**

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Bedrijventerrein De Vaart IV/VI te Almere,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Almere door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Bedrijventerrein De Vaart IV/VI te Almere,

de secretaris

drs. M.P. Laeven

de voorzitter

dr. ir. J.J.T.M. Geerards

Utrecht, 2 april 2001

5

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling.....	2
3.2 Doel.....	3
3.3 Besluitvorming.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	4
4.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven.....	4
4.2 Bouwstenen ontwikkeling alternatieven en varianten	5
4.2.1 Indeling, inrichting, milieuzonering en ontsluiting	6
4.2.2 Aanleg, realisatie en beheer.....	7
4.2.3 Flexibiliteit en fasering.....	8
4.3 Nulalternatief/referentie.....	8
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	8
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN	9
5.1 Algemeen	9
5.2 Bodem, grond- en oppervlaktewater.....	10
5.3 Ecologie, landschap en cultuurhistorie	10
5.4 Woon- en leefmilieu.....	11
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	11
7. LEEMTEN IN INFORMATIE.....	12
8. EVALUATIEPROGRAMMA.....	12
9. VORM EN PRESENTATIE.....	12
10. SAMENVATTING VAN HET MER	13

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 januari 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in 't Groene Weekblad d.d. 27 januari 2001
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

7

1. INLEIDING

De gemeente Almere heeft het voornemen het bedrijventerrein De Vaart IV/VI te ontwikkelen met een oppervlakte van circa 117 ha. Het bedrijventerrein maakt onderdeel uit van het Oostvaardersplassen-Almere (OPAL)-project, waarin wordt gestreefd om functies (werken, wonen, recreëren, natuur) met elkaar in evenwicht te brengen voor een duurzame ontwikkeling van het gebied.

Voor een bedrijventerrein van deze omvang geldt een milieueffectrapportage (m.e.r.)-beoordelingsplicht. Gezien de bijzondere omstandigheid, de ligging van het toekomstige bedrijventerrein temidden van gevoelige gebieden, heeft de gemeenteraad van Almere, in overleg met de provincie Flevoland besloten om de m.e.r.-procedure te volgen.

Bij brief van 25 januari 2001 is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER)¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in het Groene Weekblad (een Almeers huis-aan-huisblad) van 27 januari 2001².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieu-omstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie acht de volgende punten voor het MER van het grootste belang:

- Gezien de ligging van het geplande bedrijventerrein De Vaart IV/VI tussen drie gebieden die als beschermde gebieden (op basis van het Structuurschema Groene Ruimte en/of de Vogel- en Habitatrichtlijn) zijn aangemerkt (Oostvaardersplassen, Lepelaarsplassen en Markermeer) dient het MER inzicht te geven in de effecten van het voornemen op deze gebieden (rekening houdend met de externe werking van de Vogelrichtlijn). Indien er, ook ná het treffen van mitigerende maatregelen, sprake is van aantasting van deze beschermde gebieden zullen er, op grond van beschermingsformules, locatiealternatieven uitgewerkt dienen te worden.
- In het MER dient zowel de interne als externe zonering te worden uitgewerkt, met een vertaalslag van de milieuzonering naar de ruimtelijke indeling.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

Behoefte

In het MER dient de (regionale) behoefte aan bedrijventerreinen nader onderbouwd te worden. Ga hierbij in op de aard en schaal van de te huisvesten bedrijven. Speciale aandacht moet worden besteed aan de zwaardere en/of industriële bedrijvigheid. Hierbij dient ingegaan te worden op consequenties van meevallende dan wel tegenvallende economische ontwikkelingen.

Plaats de ontwikkeling van De Vaart IV/VI in de context van de ontwikkeling van andere nieuwe en – indien van toepassing – te herstructureren bedrijventerreinen in de gemeente en in de regio. Besteed hierbij aandacht aan de gewenste segmentering van deze terreinen en de handhaving hiervan.

Locatiekeuze

De Vaart IV/VI sluit aan op de reeds eerder uitgegeven terreinen De Vaart I t/m III en een glastuinbouwgebied (V/VII). Beschrijf de historische ontwikkeling van het gebied. Motiveer de keuze voor de verdere ontwikkeling van De Vaart IV/VI (omvang en ligging). Geef hierbij beargumenteerd aan of en zo ja welke andere locaties hiervoor tevens in aanmerking komen.

Beschrijf hoe zowel de omvang, de locatie als de segmentering passen binnen het gemeentelijk en provinciaal beleid, waaronder het recent vastgestelde provinciale Omgevingsplan.

Ondanks het gegeven dat over de locatiekeuze voor De Vaart IV/VI een formeel besluit is genomen door de gemeente Almere, kunnen de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte en de Habitatrichtlijn (zie § 4.1) mogelijk leiden tot de verplichting om locatiealternatieven uit te werken.

3.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen en duurzaamheidscriteria laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

3.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd⁵. De 'hardheid' van de verschillende voorwaarden en de bestuurlijke status van nota's dienen in het MER te worden vermeld.

Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen. De Commissie wijst hierbij op:

- de *Lepelaarsplassen* en de *Oostvaardersplassen*: onderdelen (kerngebieden) van de (P)EHS en aangewezen als speciale beschermingszone volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn⁶;
- de *zone tussen het Wilgenbos en de Oostvaardersplassen*: onderdeel van de (P)EHS (verbindingszone);
- het *Markermeer*: aangewezen als speciale beschermingszone volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn.

De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven⁷ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

⁵ De Provincie Flevoland wijst in inspraakreactie 4 (bijlage 4) op enkele nieuwe, niet in de startnotitie vermelde, beleidsnota's en plannen.

⁶ Zie ook § 4.1 waarin de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte en de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschreven.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de besluitvorming over het bestemmingsplan De Vaart IV/VI van de gemeente Almere. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Het verdient aanbeveling om bij de beschrijving onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting/aanleg) en de gebruiksfase (gebruik en beheer).

Omdat in de omgeving van het plangebied kerngebieden en een verbindingsszone van de Ecologische Hoofdstructuur liggen, zal conform het Structuurschema Groene Ruimte⁸ in het MER moeten worden beschreven of de beschouwde alternatieven, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in deze gebieden aantasten. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn indien ecologische processen blijvend verstoord raken (door bijvoorbeeld verandering van de waterhuishouding) of populaties van nationaal zeldzame of voor dat ecosysteem kenmerkende soorten planten of dieren zodanig worden verkleind, versnipperd of geïsoleerd dat hun lokale voortbestaan op termijn niet meer is verzekerd. Of de effecten van het geplande bedrijventerrein zo groot zijn dat wezenlijke waarden worden aangetast, is op voorhand niet te zeggen, maar als er naar verwachting wezenlijke waarden worden aangetast, moet worden aangegeven:

- of er redelijke/reële alternatieve locaties mogelijk zijn, dan wel alternatieve uitvoeringswijzen waarbij geen wezenlijke waarden worden aangetast. Indien dat het geval is zullen deze alternatieven moeten worden uitgewerkt op hetzelfde detailniveau als de overige alternatieven;
- of er een zwaarwegend maatschappelijk belang is voor realiseren van de activiteit in of nabij de gevoelige gebieden;

⁷ Zie ook hoofdstuk 6 van dit advies.

⁸ PKB deel 4, blz. 64.

- welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wezenlijke waarden worden aangetast⁹.

Indien compensatie aan de orde is dient in het MER de volgende informatie te worden opgenomen:

- de omvang van het benodigde compensatiegebied inclusief zoekgebied (indicatief);
- de beoogde kwaliteit van het compensatiegebied;
- een indicatie van de haalbaarheid van de compensatie.

In het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn de Oostvaardersplassen, de Lepelaarsplassen en het Markermeer aangewezen als speciale beschermingszone. De consequenties van de hier uit volgende status, zullen in het MER systematisch aan de orde moeten komen. De beschermingsformule volgens de Habitatrichtlijn¹⁰ verloopt – vergelijkbaar met die volgend uit het Structuurschema Groene Ruimte – in stappen:

- Bestaat er zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast?
- Als die zekerheid niet bestaat, zijn er alternatieve oplossingen die deze zekerheid wel kunnen geven?
- Bestaan er dwingende redenen van groot openbaar belang om het alternatief mét aantasting of onzekerheid over aantasting te rechtvaardigen indien aantasting van de natuurlijke kenmerken plaats vindt en bij ontstentenis van alternatieve oplossingen?
- Welke compenserende maatregelen worden getroffen indien het project wordt uitgevoerd?

Naast gebiedsbescherming kent de Habitatrichtlijn ook soortbescherming¹¹. De Vereniging Onderzoek Flora en Fauna wijst in haar inspraakreactie (nr. 3, bijlage 4) op het voorkomen van een vleermuissoort, als vermeld in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Het MER moet de consequenties van deze bescherming aangeven.

In het MER dient duidelijk gemaakt te worden welke preventieve en mitigerende maatregelen deel uitmaken van de betreffende alternatieven en varianten.

4.2 Bouwstenen ontwikkeling alternatieven en varianten

De voornaamste onderwerpen waarover besluitvorming plaatsvindt en dus tevens de belangrijkste bouwstenen voor de ontwikkeling van alternatieven en varianten zijn:

- indeling, inrichting, milieuzonering en ontsluiting;
- aanleg, realisatie en beheer;
- flexibiliteit en fasering.

⁹ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de volgende publicatie: Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: *Uitwerking compensatiebeginsel SGR*, oktober 1995.

¹⁰ Artikel 6 Habitatrichtlijn.

¹¹ Op de soortbescherming zijn artikel 12 tot en met 16 van de Habitatrichtlijn van toepassing.

De alternatieven en varianten kunnen uit deze bouwstenen worden gegeneerd. In de volgende subparagrafen worden de bouwstenen nader uitgewerkt.

4.2.1

Indeling, inrichting, milieuzonering en ontsluiting

Indeling en inrichting

De ruimtelijke opzet van de verschillende alternatieven voor het toekomstige bedrijventerrein moet worden beschreven en op een topografische ondergrond in beeld worden gebracht, dit mede in relatie tot de ruimtelijke onderlegger (geomorfologische- en landschappelijke structuren, waterhuishoudkundige en ecologische patronen). Daarbij moet aan de orde komen:

- de verdeling openbare ruimte-uitgeefbare ruimte;
- de verdeling bebouwd- verhard-groen;
- de mogelijkheden voor intensief grondgebruik (zoals ondergrondse opslag, een tweede bedrijfsvloer, parkeren ondergronds of op het dak)¹²;
- de minimum- en maximumbouwhoogte (in verband met respectievelijk intensief grondgebruik en landschappelijke inpassing);
- een inpassing van bestaande en rangschikking van nieuwe ruimtelijke elementen en structuren, zoals bebouwing, wegen, verkaveling en landschappelijke elementen, inclusief cultuurhistorie en archeologie;
- de mate van compactheid en concentratie van de bedrijven in het plangebied en de invloed daarvan op de zonering over de restgebieden;
- invulling van de groenstrook in zone A in relatie tot de effecten op omliggende natuur. Hierbij kan gedacht worden aan thema's als verstoring en het vermijden van hoge bebouwing en installaties;
- de interne infrastructuur (dit is de infrastructuur binnen de grenzen van het bedrijventerrein, zoals de ontsluiting van de percelen zélf);
- de wijze waarop de inrichting aansluit op het watersysteem en op de ecologische relaties die binnen het studiegebied voorkomen;
- de wijze waarop bestaande functies (onder andere recreatie, wonen, landbouw), infrastructuur (wegen, buizen, leidingen) en de huidige natuurwaarden en cultuurhistorische of landschappelijke elementen) worden ingepast en eventueel kunnen worden versterkt.

Milieuzonering

In het MER dient zowel de interne als externe zonering te worden uitgewerkt. De interne zonering betreft de verdeling van bedrijfscategorieën per deelgebied of kavel. De externe zonering betreft de bescherming van het woon- en leefmilieu buiten het bedrijventerrein, in ieder geval de dichtstbijzijnde woonbebouwing met daarbij aandacht voor de bedrijfswoningen (glastuinbouw) en de Penitentiaire Inrichting Almere.

Houd bij de milieuzonering rekening met zowel de invulling van het nieuwe bedrijventerrein (De Vaart IV/VI) als met het bestaande bedrijventerrein (De Vaart I/II/III), de glastuinbouw, andere functies in het gebied en de geplande ontsluitingsstructuur.

De milieuzonering moet in ieder geval worden uitgewerkt voor geluid en externe veiligheid. Indien relevant dient tevens aandacht te worden besteed aan geur, lokale luchtverontreiniging en lichthinder. Inzicht moet worden gegeven in de gehanteerde uitgangspunten en rekenmethoden.

¹² Hierbij is onder andere te gebruiken: "Inspiratieboek intensief ruimtegebruik op bedrijventerreinen", Themabrochure Ministerie VROM, november 2000.

Aangegeven dient te worden welk risico er bestaat voor de omliggende natuurgebieden bij het vrijkomen van schadelijke stoffen in het geval van calamiteiten en hoe hier bij het ontwerp van het watersysteem rekening mee wordt gehouden.

Ontsluiting van het bedrijventerrein

Geef aan hoe het verkeer zich zal ontwikkelen tijdens en na de realisatie van het bedrijvenpark. Deze informatie is nodig om een beoordeling te kunnen geven ten aanzien van de aspecten geluidhinder, luchtverontreiniging door wegverkeer en verkeersveiligheid. Hiervoor is informatie nodig over:

- de verwachte toename van het personenverkeer en vrachtverkeer, beide per etmaal en per maatgevend spitsuur en berekend met een daarvoor geschikt verkeers- en vervoermodel, zowel voor de wegenstructuur in het bedrijventerrein De Vaart IV/VI als op wegen in de omgeving, waar het gebruik wijzigt door het geplande bedrijventerrein;
- de omvang van dat verkeer en de tijd gedurende welke hinder optreedt;
- het aantal reizigers en de ontsluiting per openbaar (en collectief) vervoer;
- het aantal fietsers, de fietsroutes en fietsvoorzieningen;
- plaats van de aansluiting(en) op het bestaande wegennet.

4.2.2

Aanleg, realisatie en beheer

In het MER dient informatie te worden verschaft over:

- de wijze van bouwrijp maken en het bijbehorende grondverzet/de grondbalans: selectief ophogen dan wel afgraven;
- realisatietermijn, omvang en intensiteit van de bouwwerkzaamheden;
- de wijze waarop rekening wordt gehouden met verstoringgevoelige populaties;
- zonebeheer: geef aan op welke wijze de zonering zal worden gehandhaafd bij de uitgifte en het beheer van het bedrijventerrein. Houd hierbij zowel rekening met externe belangen (omwonenden) als interne belangen (reeds gevestigde en nog te vestigen bedrijven). Geef aan of en zo ja welke rol het parkmanagement hierbij heeft;
- de waterhuishoudkundige inrichting (ontwatering en afwatering in relatie met de wijze van bouwrijp maken en het toekomstige beheer);
- de wijze waarop een ecologisch en landschappelijk blijvend aantrekkelijke omgeving wordt gewaarborgd;
- de zorg voor kwaliteit van de openbare ruimte, waaronder de sociale veiligheid (toezicht, bewaking);
- de wijze waarop milieuvriendelijke bedrijfsinterne maatregelen gericht op het beperken van grondstoffengebruik, energie (energiebesparing en duurzame energieopwekking), water, afvalmanagement en mobiliteitsbeheersing, alsmede het reduceren van emissies naar bodem, water en lucht worden gestimuleerd.

Om ook vanuit ecologisch opzicht een duurzaam bedrijventerrein te kunnen realiseren is het noodzakelijk niet alleen naar de bestaande toestand van de natuur te kijken maar ook een globale analyse uit te voeren van de potenties voor de natuur.

Ondanks hoge ambities voor duurzaamheid blijkt het vaak moeilijk om deze ambities bij verdere uitwerking van de plannen en in het feitelijk gebruik van het terrein 'vast te houden'. De Commissie adviseert in het MER te beschrijven op welke wijze potentiële win-win situaties op het gebied van vervoer-, af-

val-, energie- en watermanagement in een vroegtijdig stadium zullen worden verkend en benut. Tevens adviseert zij te beschrijven op welke wijze zal worden toegezien op het daadwerkelijk realiseren van de gekozen ambities. Aangegeven dient te worden of, en zo ja hoe, (een deel van) deze taken kunnen worden toebedeeld aan een speciaal hiervoor op te richten beheersorganisatie (parkmanagement).

4.2.3 Flexibiliteit en fasering

In het MER moet inzicht worden gegeven in:

- de flexibiliteit in het plan, waaronder wordt verstaan het vermogen om zonder aanzienlijke gevolgen voor het milieu tijdens de planfase, de gebruiksfase of de beheersfase in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische behoeften. Daarbij dient te worden aangegeven in hoeverre de gekozen structuur (ontsluiting, water, groen, uit te geven terreinen) geschikt is om wijzigingen in de genoemde behoeften op te vangen. Daarbij valt te denken aan minimalisering van het gebruik van energie, water en grondstoffen en beslag op schaarse en ecologisch waardevolle ruimte. Tevens zal de vraag moeten worden behandeld in hoeverre de inrichting ook op de lange duur zal passen bij het toekomstige gebruik;
- de wijze waarop de fasering van aanleg en uitgifte in zowel ruimte als in tijd zal plaatsvinden.

4.3 Nulalternatief/referentie

Uit de probleemanalyse en de onderbouwing van de locatiekeuze moet blijken of er een reëel nulalternatief is. Indien dit niet het geval is, kan in het MER worden volstaan met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief de autonome ontwikkeling als referentie voor de beschrijving van de milieugevolgen.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief voldoet maximaal aan de criteria die zullen worden afgeleid uit de ambities van de gemeente Almere voor de duurzame inrichting en gebruik van het bedrijventerrein. Als blijkt dat het voorkeursalternatief aan de door de gemeente geconcretiseerde eisen ten aanzien van duurzaamheid voldoet, kan het mma beperkt blijven tot een verdere maximalisering op (onderdelen van) duurzaamheidsaspecten. Hierbij zou aandacht besteed kunnen worden aan:

- een maximale inzet op vervoers- en logistiek management, openbaar of collectief vervoer en langzaam verkeer;
- aanleg, inrichting en gebruik van het bedrijventerrein op een zodanige wijze dat (blijvende) veranderingen in grondwaterstanden, oppervlaktewaterstroming en grondwaterstromingen in nabijgelegen gevoelige gebieden voorkomen of beperkt worden;
- benutting van de mogelijkheden voor ontwikkeling of versterking van natuur op en rondom het terrein (bijvoorbeeld door middel van verbreding van de verbindingszone);
- het minimaliseren van de aantasting van bestaande natuur en het compenseren van natuurwaarden die verloren gaan als gevolg van de aanleg van het bedrijventerrein;

- zuinig ruimtegebruik;
- kansen voor duurzaamheid in de vorm van uitwisseling van warmte, water of grondstoffen en/of collectieve voorzieningen, die ontstaan door vestiging van industriële productiebedrijven (categorie 4 en 5), eventueel gekoppeld aan aangrenzende glastuinbouw;
- de samenhang met de naastliggende bedrijventerreinen (mogelijkheden om parkmanagement voor het gehele bedrijventerrein De Vaart op te zetten; mogelijkheden voor herplaatsing van bedrijven uit de bestaande bedrijventerreinen);
- een zorgvuldige landschappelijke inpassing en vormgeving van bebouwing en openbare ruimte;
- minimaliseren van de verstoring door hoge bebouwing inclusief installaties, geluid en verkeer op de natuurlijke omgeving.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

5.1 Algemeen

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

De omvang en ligging van het studiegebied, die per milieuaspect kunnen verschillen, moeten op kaart worden aangegeven. Het studiegebied omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar significante milieueffecten als gevolg van de voorgenomen activiteit kunnen optreden.

Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden, (verblijfs)recreatie- en woongebieden, ecologische verbindingen en cultuurhistorisch waardevolle patronen en objecten.

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld de inrichting van de bufferzone naast de ecologische verbindingszone);
- de methodieken moeten helder worden beschreven en de uitkomsten dienen controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden.

De Commissie vraagt in het MER de situatie en de gevolgen waar mogelijk kwantitatief te beschrijven, in ieder geval de aantallen foeragerende en rustende vogels in het gebied waar het bedrijventerrein is gepland. De soorten waarvoor dit tenminste moet worden beschreven zijn de soorten op basis waarvan de omringende speciale beschermingszones zijn gedefinieerd.

5.2 Bodem, grond- en oppervlaktewater

Het MER dient voor zowel de huidige toestand, de autonome ontwikkeling als voor de situatie met het nieuwe bedrijventerrein inzicht te geven in:

- de bodemopbouw, hoogteligging en geomorfologische kenmerken;
- de geohydrologische opbouw, grondwaterstanden, grondwaterstroming, grondwater- en bodemkwaliteit en -verontreinigingen (inclusief eventuele saneringsnoodzaak);
- de waterhuishoudkundige situatie (stromingsrichting, oppervlaktewaterpeilen, oppervlaktewaterkwaliteit).

5.3 Ecologie, landschap en cultuurhistorie

In het MER dient inzicht te worden gegeven in:

- de aanwezigheid en uitbreidingsmogelijkheden van (elementen van) de ecologische hoofdstructuur;
- de ecologische relaties tussen het plangebied in de huidige situatie en de omliggende speciale beschermingszones, die zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. Hierbij moet in ieder geval aandacht gegeven worden aan de uitwisseling tussen rust- en foerageergebieden en de omvang van de lokale vogelpopulaties die op een of andere manier gebruik maken van het plangebied in de huidige vorm. Tevens dienen de belangrijkste vliegroutes van deze soorten over het studiegebied inzichtelijk te worden gemaakt;
- de aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende/verstoring gevoelige flora en fauna (zoals zoogdieren, vogels en amfibieën);
- de effecten op bestaande natuur (flora, fauna) en ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe natuur (inclusief ecologische verbindingszones). Effecten op aantallen foeragerende en rustende vogels en effecten van constructies op het bedrijventerrein (bijvoorbeeld windturbines) op vliegbewegingen van vogels tussen belangrijke wetlands;

- de effecten van verstoring door geluid, transport en de toegenomen toegankelijkheid op de omringende natuurgebieden;
- de visueel-ruimtelijke kenmerken zoals verkavelingspatronen, landschappelijke structuren, begroeting, dijken en dergelijke en de landschappelijke gevolgen (structuren, het visuele effect) van het bedrijventerrein in de omgeving, door bijvoorbeeld perspectieftekeningen of fotomontages vanuit enkele gezichtspunten;
- de (gevolgen voor) historisch-geografische en archeologisch waardevolle objecten en patronen.

5.4 Woon- en leefmilieu

In het MER dient inzicht te worden gegeven in:

- de geluidscontouren 50, 55 en 60 dB(A) als gevolg van industrielawaai en verkeerslawaaai en het aantal huidige en geprojecteerde (bedrijfs)woningen binnen die contouren en de gevolgen door de toename van het wegverkeer en industriële activiteiten op de geluidscontouren en het aantal geluidsbelaste (bedrijfs)woningen;
- het boven de respectievelijk 40 en 45 dB(A) geluidsbelaste oppervlak natuur- en recreatiegebied;
- het te verwijderen aantal (bedrijfs)woningen en andere bouwwerken;
- de (effecten op de) luchtkwaliteit en de eventuele daarbij optredende hinder en/of gezondheidseffecten, waarbij het gaat om de parameters die relevant zijn voor verkeer en de te verwachten bedrijfstypen, inclusief geur en stof;
- de (toe- of afname van de) verkeersveiligheid en externe veiligheid.
- beleving voor bewoners en recreanten zoals het verdwijnen of aanpassen van fiets-/recreatieve routes, veranderingen in de openheid van het landschap, de barrière werking van het bedrijventerrein en de bijbehorende infrastructuur, sociale veiligheid en lichthinder.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie(s), waaronder de huidige situatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeenteraad van Almere moet bij het besluit over het bestemmingsplan aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de gemeente Almere als initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent, inzichtelijk en leesbaar kaartmateriaal (inclusief overzichtskaart) met schaal aanduiding en een duidelijke legenda te gebruiken.

10. **SAMENVATTING VAN HET MER**

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. De Commissie beschouwt de samenvatting als een essentieel onderdeel van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport
Bedrijventerrein De Vaart IV/VI Almere

(bijlagen 1 t/m 4)

groen

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 januari 2001 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

Gemeente Almere

Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting en Milieu

Uw brief van/kenmerk

Contactpersoon

Ons kenmerk

E.Schippers

MIL/ES\01047

Doorkiesnummer

Bijlage(n)

036-5471863

10

Faxnummer dienst

036-5471889

E-mail adres

eschippers@almere.nl

Commissie voor de Milieu-effectrapportage

Postbus 2345

3500 GH UTRECHT

|||||

Datum

25 januari 2001

Onderwerp

Startnotitie De Vaart IV/VI

	
Commissie voor de milieu-effectrapportage	
ingekomen :	26 JAN. 2001
nummer	1146 - 01 Hfm 03
klasser	
kopie naar :	Kl/Sc/pes/bibl.

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand treft u in tienvoud de Startnotitie De Vaart IV/VI aan. De startnotitie is 23 januari j.l. door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Bekendmaking zal plaats vinden op zaterdag 27 januari a.s. in het Groene Weekblad, een Almeers huis-aan-huisblad. De desbetreffende publicatietekst is eveneens in tienvoud bijgevoegd.

De startnotitie is tevens verzonden aan de Regionale Inspectie Milieuhygiëne en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Noord-West. Ook hebben de overlegpartners ingevolge de Wro de startnotitie ontvangen, dan wel een persoonlijk schrijven inzake de ter inzagelegging van de startnotitie.

Indien u naar aanleiding van dit schrijven behoefte heeft aan meer informatie, kunt u zich richten tot onze contactpersoon.

Met de toezending van de startnotitie is de procedure inzake de milieu-effectrapportage De Vaart IV/VI formeel van start gegaan. Wij hopen gedurende deze procedure in goede harmonie met u samen te werken en tekenen, met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,
namens hen,
het hoofd a.i. van de afdeling Milieu,

i.o.

mevrouw drs. J.A. van Esch

Postbus 200
1300 AE Almere

Telefoon 036 53 99 911
Fax 036 53 99 912

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de terinzagelegging van de startnotitie in 't Groene Weekblad d.d. 27 januari 2001.

Milieu

■ Milieu Effect Rapportage

Startnotitie milieu-effectrapport De Vaart IV/VI

In het kader van het OPAL-project (Oostvaardersplassen-Almere) wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het bedrijventerrein De Vaart IV/VI. Ten behoeve van de ontwikkeling van dit bedrijventerrein wordt momenteel een bestemmingsplan voorbereid. Het bedrijventerrein heeft een omvang van bruto circa 117 ha en vormt een uitbreiding op het bestaande bedrijventerrein De Vaart. De nadruk zal bij De Vaart IV/VI liggen bij de bedrijven uit de wat zwaardere categorieën. Het doel van de ontwikkeling van het bedrijventerrein is te voorzien in de lange-termijn-behoefte aan bedrijventerrein in de gemeente Almere.

Voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein De Vaart IV/VI wordt tevens een milieu-effectrapport opgesteld. Op basis van de Wet milieubeheer is het verplicht voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein tussen de 75 ha en 150 ha te beoordelen of het opstellen van een milieu-effectrapport noodzakelijk is. Gezien de ligging van het te ontwikkelen bedrijventerrein nabij gevoelige gebieden, heeft de gemeenteraad van de gemeente Almere besloten een milieu-effectrapport op te stellen.

Met het uitbrengen van de startnotitie legt het college van burgemeester en wethouders de basis voor het op te stellen milieu-effectrapport. In deze startnotitie zijn onder andere het doel, de in het milieu-effectrapport te beschouwen alternatieven en de (mogelijke) milieu-effecten van de voorgenomen activiteiten vermeld.

Op basis van de startnotitie worden door de gemeenteraad richtlijnen voor het op te stellen milieu-effectrapport vastgesteld. Deze richtlijnen zijn richtinggevend voor het milieu-effectrapport.

Op grond van art. 7.14 lid 4 van de Wet milieubeheer wordt u, op basis van de startnotitie, in de gelegenheid gesteld uw mening te geven over de op te stellen richtlijnen en daarmee de inhoud van het milieu-effectrapport. De startnotitie wordt tevens voor advies naar een onafhankelijke, landelijke commissie gestuurd, de Commissie voor de Milieu-effectrapportage.

Inzage

De startnotitie voor het milieu-effectrapport De Vaart IV/VI ligt ter inzage van 29 januari 2001 tot en met 26 februari 2001 gedurende de reguliere openingstijden op de volgende locaties in de gemeente Almere:

- bij de publieksbalie BWL (voormalige burgerzaal, hal stadhuis);
- bij het informatiecentrum van Almere-Stad (balie, hal stadhuis);
- bij het informatiecentrum van Almere-Buiten (Doemere);
- bij het regiokantoor wijkbeheer Almere Haven, Bivak.

Inpraak

U kunt schriftelijk op de startnotitie reageren. Uw schriftelijke inspraakreactie dient uiterlijk 27 februari 2001 in het bezit te zijn van de gemeente. Uw reactie kunt u sturen naar: gemeente Almere, afdeling Milieu, o.v.v. Startnotitie De Vaart IV/VI, Postbus 200, 1300 AE Almere.

Ook is het mogelijk van 29 januari 2001 tot en met 26 februari 2001 een mondelinge reactie te geven. Hiertoe kunt u een afspraak te maken met de afdeling Milieu van de gemeente Almere: tel. (036) 5471853.

Wat gebeurt er met uw reactie?

De afdeling Milieu van de gemeente Almere verzamelt alle inspraakreacties en adviseert hierover het gemeentebestuur. Naar aanleiding van de inspraakreacties en het advies van de Commissie Milieu-effectrapportage worden door de gemeenteraad de richtlijnen vastgesteld. Aan de hand van deze richtlijnen wordt het milieu-effectrapport De Vaart IV/VI opgesteld.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u bellen met de afdeling Milieu van de gemeente Almere, tel. (036) 5471853.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en wethouders van Almere

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Almere

Besluit: Vaststelling van het bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2

Activiteit: De gemeente Almere heeft het voornemen het bedrijventerrein De Vaart IV/VI te ontwikkelen met een oppervlakte van circa 117 ha. Het bedrijventerrein maakt onderdeel uit van het Oostvaardersplassen-Almere (OPAL)-project, waarin wordt gestreefd om functies (werken, wonen, recreëren, natuur) met elkaar in evenwicht te brengen voor een duurzame ontwikkeling van het gebied.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 27 januari 2001

richtlijnenadvies uitgebracht: 2 april 2001

Bijzonderheden: Voor een bedrijventerrein van de geplande omvang geldt een milieueffectrapportage (m.e.r.)-beoordelingsplicht. Gezien de bijzondere omstandigheid, de ligging van het toekomstige bedrijventerrein temidden van gevoelige gebieden, heeft de gemeenteraad van Almere, in overleg met de provincie Flevoland besloten om de m.e.r.-procedure te volgen. De Commissie acht de volgende punten voor het MER van het grootste belang:

- Gezien de ligging van het geplande bedrijventerrein De Vaart IV/VI tussen drie gebieden die als beschermde gebieden (op basis van het Structuurschema Groene Ruimte en/of de Vogel- en Habitatrichtlijn) zijn aangemerkt (Oostvaardersplassen, Lepelaarsplassen en Markermeer) dient het MER inzicht te geven in de effecten van het voornemen op deze gebieden (rekening houdend met de externe werking van de Vogelrichtlijn). Indien er, ook ná het treffen van mitigerende maatregelen, sprake is van aantasting van deze beschermde gebieden zullen er, op grond van beschermingsformules, locatiealternatieven uitgewerkt dienen te worden.
- In het MER dient zowel de interne als externe zonering te worden uitgewerkt, met een vertaalslag van de milieuzonering naar de ruimtelijke indeling.

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. J.J.T.M. Geerards (voorzitter)

ir. J.E.M. Lax

drs. J. van der Winden

drs. G. de Zoeten

Secretaris van de werkgroep: drs. M.P. Laeven

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20010130	Gasunie	Deventer	20010228
2.	20010208	ir. J. Pater		20010228
3.	20010222	Vereniging onderzoek Flora en Fauna	Wageningen	20010226
4.	20010220	Provincie Flevoland	Lelystad	20010328
5.	20010222	Het Flevolandschap	Lelystad	20010328
6.	20010215	KPN	Utrecht	20010328